

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Záviskou v právní věci žalobce **M. F.** proti žalované **České správě sociálního zabezpečení** se sídlem Praha 5, Křížová 25, k žalobě proti správnímu rozhodnutí žalované ze dne 20.4.2012 o **nároku na starobní důchod**

t a k t o :

- I. Žaloba se **z a m í t á .**
- II. Žádnému z účastníků se **n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobci byla zamítnuta žádost o starobní důchod ke dni 6.8.2011 pro nesplnění podmínek ustanovení § 28 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen zdp), neboť nesplnil podmínky nároku na starobní důchod v 58 letech.

[2] Žalobce podal včasnou žalobu proti v záhlaví označenému rozhodnutí žalované z důvodu, že zjištění ČSSZ o odpracovaných dobách v I.A pracovní kategorii není správné. V době od 6.12.1976 do 31.12.1992 byl zaměstnán u Hutních montáží Ostrava a převážně vykonával práci provozního zámečníka, která byla zařazena v kvalifikačním katalogu pod č. 25 08 02/1a (22 0-55). Z důvodu odstranění rozporu ve vykazování dob zaměstnání v různých kategoriích byl předvolán k jednání Komise pamětníků dne 15.6.2003. Tato komise potvrdila, že byl po tvrzenou dobu zařazen do I.A pracovní

kategorie. Důkazem toho je zápis uvedené komise. Při přiznání invalidního důchodu v r. 2008 byla také v osobním listu důchodového pojištění doba od 6.12.1976 do 31.12.1992 vykazována v I.A pracovní kategorii. V napadeném rozhodnutí žalovaná tvrdí, že rozhodnutí Komise pamětníků je nevěrohodné a pro přiznání starobního důchodu v I.A prac. kategorii není možno tuto evidenci využít. Dle jeho přesvědčení odpracoval v I.A pracovní kategorii 16 roků a 29 dnů, pracoval jako provozní zámečnick, vykonával práci při opravách ocelářských pecí za provozu nebo při jejich částečném odstavení, a to u vysokých pecí v podnicích VŽKG Ostrava, NHKG Ostrava, TŽ Třinec, VSŽ Košice, Koksovny Vítězný únor Ostrava a Jan Šverma Ostrava. Navrhl, aby znovu byla posouzena jeho pracovní činnost v kategorii I.A, navrhoval svědky F. Z., R. V. a napadené rozhodnutí žalované zrušit a věc vrátit žalované.

[3] Žalovaná se k žalobě písemně vyjádřila 5.9.2012 tak, že rozhodnutím ze dne 6.2.2012, proti němuž byly podány námitky, žalovaná rozhodla zamítavě o přiznání starobního důchodu pro nesplnění podmínek ust. § 28 zákona č. 155/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Své zamítavé stanovisko odůvodnila tím, že žalobce nezískal pro nárok na starobní důchod požadovaný důchodový věk, jež v jeho případě činí 63 let, nikoliv jak se domníval věk 58 let, protože pro nárok na starobní důchod dosažením věku 58 let neodpracoval nejméně 16 roků v zaměstnáních I.A pracovní kategorie, které trvalo ke dni 31.12.1992. Podle § 74 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, nároky na snížení věkové hranice pro vznik nároku na starobní důchod podle předpisů platných před 1. lednem 1996 po odpracování stanovené doby zaměstnání v I. pracovní kategorii nebo I. (II.) kategorii funkcí zůstávají zachovány do 31. prosince 2018. Snížená věková hranice pro vznik nároku na starobní důchod se přitom považuje pro účely tohoto zákona za důchodový věk. Dle ust. § 174 odst. 1 písm. c) zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění účinném ke dni 31.12.1994 platí, že občan, který vykonával před 1. lednem 1993 zaměstnání I. pracovní kategorie, popřípadě službu I. nebo II. kategorie funkcí, má po 31. prosinci 1992 nárok na starobní důchod též, jestliže byl zaměstnán nejméně 25 roků a dosáhl věku alespoň 58 let, byl-li zaměstnán nejméně 16 roků v zaměstnání uvedeném v § 14 odst. 2 písm. b) a h) citovaného zákona, tj. v I.A pracovní kategorii. Vzhledem k tomu, že žalobce nezískal na základě prokázaných skutečností v I.A pracovní kategorii ani jeden rok, nesplnil podmínky nároku na starobní důchod v 58 letech.

[4] Napadeným rozhodnutím žalovaná zamítla námitky a své rozhodnutí ze dne 6.2.2012 č.j. X potvrdila. V odůvodnění uvedla, že účastník řízení tvrdí, že jeho důchodový věk činí 58 let, jelikož byl v době od 6.12.1976 do 31.12.1992, tj. 16 roků a 29 dnů, zaměstnán organizací Hutní montáže Ostrava, přičemž se jednalo o zaměstnání v I.A pracovní kategorii. Skutečnost, že byl veden jako zaměstnanec v jiné pracovní kategorii, byla dle jeho tvrzení způsobena omylem zaměstnavatele. Za účelem odstranění dané nesrovnalosti se zúčastnil dne 15.6.2003 jednání komise pamětníků, jež potvrdila, že byl zaměstnán v I.A pracovní kategorii. Protokol o průběhu jednání přiložil účastník řízení k námitkám. Česká správa sociálního zabezpečení na základě zjištění omylu vystavila účastníku řízení osobní list důchodového pojištění, který představoval přílohu rozhodnutí o invalidním důchodu ze dne 24.4.2008. Předmětný osobní list důchodového pojištění účastník řízení přiložil k námitkám. Dále namítá, že v napadeném rozhodnutí není uvedeno, na základě čeho došlo ke změně v určení

pracovní kategorie. Zároveň tvrdí, že jeho zaměstnání obsahově odpovídalo zařazení do I.A pracovní kategorie, přičemž je mu známo, že u ostatních zaměstnanců Hutních montáží Ostrava došlo k obdobnému omylu, přičemž v těchto jiných případech Česká správa sociálního zabezpečení postupovala odlišně a pro přiznání starobních důchodů považovala podmínku dosažení důchodového věku za splněnou dosažením věku 58 let. S ohledem na uvedené, účastník řízení navrhuje, aby bylo napadené rozhodnutí změněno v tom smyslu, že mu bude ode dne 6.8.2011, tj. ode dne dosažení věku 58 let, přiznán starobní důchod. V rámci řízení o žádosti o starobní důchod s požadovaným datem jeho přiznání na 6.8.2011 ČSSZ provedla dokazování splnění podmínky zaměstnání v I.A pracovní kategorii. K námitkám, které se týkají rozhodnutí o invalidním důchodu a uvedení I.A pracovní kategorie do osobního listu důchodového pojištění, Česká správa sociálního zabezpečení uvádí, že uvedené zjištění bylo učiněno v řízení, které předcházelo vydání tohoto rozhodnutí a nikoliv napadeného rozhodnutí. Jako taková jsou tato zjištění pro řízení o žádosti o starobní důchod bez právní a důkazní relevance a nelze z nich proto bez dalšího vycházet. Česká správa sociálního zabezpečení správně provedla dokazování splnění všech nezbytných podmínek pro přiznání starobního důchodu od požadovaného data. Dokazování bylo provedeno zejména prostřednictvím okresní správy sociálního zabezpečení. V souvislosti se zjišťováním skutkového stavu byl kontaktován bývalý zaměstnavatel účastníka řízení s požadavkem na určení pracovní kategorie na základě všech jemu dostupným podkladům a v případě absence těchto podkladů na základě nejbližšího jednání Komise pamětníků. V evidenci bývalého zaměstnavatele se nacházejí výpisy pracovišť ze mzdových listů pouze pro rok 1979, z nichž vyplývá, že účastník řízení vykonával zaměstnání zejména v Elektrárně Chvaletice a Vodní elektrárně Černý Váh, kde již z povahy věci zřejmě nelze vykonávat zaměstnání v I.A pracovní kategorii, a z čehož tedy minimálně plyne, že účastník řízení nevykonával zaměstnání u bývalého zaměstnavatele ve sledované kategorii po celou dobu trvání zaměstnání. Přesto byl účastník řízení vyzván ke spolupráci s komisí pamětníků, k čemuž ani přes urgenci s odkazem na to, že již má Českou správou sociálního zabezpečení I.A pracovní kategorii přiznanou, nepřistoupil. Účastník řízení se jednání Komise pamětníků dne 27.9.2011 nezúčastnil a komise setrvala na základě kopií evidenčních listů pro roky 1976 až 1995, protokolu o jednání na okresní správě sociálního zabezpečení ze dne 12.5.2011 a výpisů pracovišť ze mzdových listů na názoru, že účastník řízení nebyl zařazen do I.A pracovní kategorie. K jednání Komise pamětníků dne 15.6.2003 a zejména k příloze k žádosti o důchod k průkazu zaměstnání patřících do I. a II. pracovní kategorie Česká správa sociálního zabezpečení uvádí, že je jako důkaz nevěrohodný. Vyplněný tiskopis přílohy pochází dle údaje v pravém dolním rohu ze druhého čtvrtletí roku 2006, přitom je však psacím strojem datován dnem 15.6.2003. Podpis uvedený v tiskopise odpovídá sice podpisu bývalého zaměstnavatele, tj. podpisu pana T. S ním byl nicméně rozvázán pracovní poměr výpovědí zaměstnavatele ke dni 8.11.2005. Přestože výpověď byla následně soudem prohlášena za neplatnou, byla dne 31.12.2007 uzavřena dohoda o skončení pracovního poměru. Ode dne 28.2.2006, tj. od uplynutí výpovědní doby, a tedy ve druhém čtvrtletí roku 2006, pan T. nevykonával pro zaměstnavatele práci, tj. ani jednat jménem Hutních montáží Ostrava, a.s. Předmětem řízení o námitkách není zkoumání eventuálního úmyslu získat dávku důchodového pojištění na základě záměrně nesprávně uvedených údajů, a proto se Česká správa sociálního zabezpečení pro účely tohoto řízení spokojila se závěrem, že jde o důkaz

nevěrohodný, a jeho pravdivost je proto pochybná. S ohledem na nevěrohodnost účastníkem řízení navrženého důkazu k němu Česká správa sociálního zabezpečení nepřihlíží. Ve prospěch závěru, že účastník řízení nebyl zaměstnán v I.A pracovní kategorii, svědčí kopie evidenčních listů s označením pracovní kategorie, výpisy pracovišť ze mzdových listů a výsledek posledního jednání komise pamětníků. Na základě posouzení věrohodnosti a pravdivosti všech důkazů samostatně i ve svém souhrnu došla Česká správa sociálního zabezpečení k závěru, že účastník řízení nebyl zaměstnán v I.A pracovní kategorii, a že jeho důchodový věk proto s ohledem na výše citovanou právní úpravu nečiní 58 let.

[5] Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů, vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (ust. § 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „s.ř.s.“) a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

[6] V souzené věci je klíčovou otázkou sporná doba výkonu zaměstnání v pracovní kategorii I.A v období od 6.12.1976 do 31.12.1992, když žalovaná žalobci v tomto období eviduje **5870 dnů ve II. prac.ktg**, žádnou dobu v I. pracovní kategorii; žalobce tvrdí, že tuto dobu odpracoval v I.A prac. kategorii jako provozní zámečnick. Započtením této doby v I.A pracovní kategorii, nikoliv ve II. pracovní kategorii, by tak žalobce získal celkem v I.A prac.ktg. 5870 dnů, což představuje 16 let plus 30 dní a v důsledku toho by jeho důchodový věk činil 58 let (§ 74 zákona č. 155/1995 Sb., ve znění k datu vydání napadeného rozhodnutí, § 174 a § 14 zákona č. 100/1988 Sb.). Pro započtení této doby předložil žalované protokol komise pro pamětníky ze dne 15.6.2003 s poukazem, že dle osobního listu důchodového zabezpečení, které od žalované obdržel jako přílohu k rozhodnutí o přiznání invalidního důchodu v r. 2008, měl dobu od 6.12.1976 do 31.12.1992 vedenou jako zaměstnání v I.A kategorii.

[7] Krajský soud provedeným řízením a dokazováním vzal za prokázané následující skutečnosti:

[8] Ve správním spise žalované je založena:

- žádost o starobní důchod ze dne 6.4.2011 s žádostí o přiznání ode dne 6.8.2011;
- protokol o jednání komise pamětníků Hutních montáží Ostrava, a.s. ze dne 15.6.2003 ve složení V. F., V. G. a M. V. a zapisovatel A.T. – vedoucí pers. služeb HMO, a.s. Tato komise potvrdila, že p. M. F. plus dalších 11 zaměstnanců vykonávali činnost v I. kategorii pro účely starobního důchodu;
- dle osobního listu důchodového pojištění ze dne 18.6.2008 pro řízení o částečný invalidní důchod žalovaná vykazovala dobu od 6.12.1976 do 31.12.1992 v I. pracovní kategorii;
- protokol o jednání na OSSZ v Ostravě dne 12.5.2011 ve věci zařazení žalobce do pracovní kategorie, ve kterém je zaprotokolována výpověď žalobce, že k Hutním montážím nastoupil dne 6.12.1976 a byl ihned zařazen jako zámečnick. Každodenně svařoval, pálił, demontoval stávající zařízení, montoval nová zařízení. Pracoval v ocelárnách, železárnách, elektrárnách, na mostních konstrukcích, konkrétně např. v místech: Košice, VŽKG, Nová Huť, Pruněřov,

Tušimice, Kralupy nad Vltavou, Vřesová, Tisová, Ružomberok. Z členů komise pamětníků zná jen p. F., pány V. a G. osobně nezná, ví však, že v Hutních montážích pracovali. Dále z korespondence mezi Okresní správou sociálního zabezpečení v Ostravě a Hutními montážemi, a.s. v roce 2011, že nově komise pamětníků zasedala dne 27.9.2011 a k žádosti OSSZ projednávala opětovně výkon preferovaného zaměstnání žalobce. Jako podklad měla k dispozici žádost OSSZ Ostrava, kopie evidenčních listů 1976-1995, protokol o jednání na OSSZ dne 12.5.2011 a podklad HM – výpis pracovišť ze mzdových listů. Komise dospěla k závěru, že vzhledem k tomu, že kromě kopie EL mají Hutní montáže, a.s. k dispozici výpis pracovišť ze mzdových listů pouze do roku 1979 a pan F. na výzvu k součinnosti, ani na urgenci nepřistoupil a na jednání komise se nedostavil, přestože byl pozván, komise trvá na uvedených kategoriích v evidenčních listech a dále se tímto případem nebude zabývat. Z připojeného výpisu ze mzdových listů pak vyplývá, že v prosinci 1976 pracoval žalobce v Praze jako rentgenolog, v roce 1977 v lednu až srpnu v Chvaleticích, září není vyplněno, v měsících říjen a listopad uvedeno „Poč.“, v prosinci opět Chvaletice. V roce 1978 v lednu až březnu Chvaletice, duben až prosinec Č. Váh. V roce 1979 v lednu Č. Váh, v únoru Košice, březen a duben Č. Váh, květen a červen uvedeno „OTK“, červenec až prosinec nevyplněno;

- příloha k žádosti o důchod (89 126 0, II/2006) potvrzující činnost provozního zámečnicka 22 0-553 v období od 6.12.1976-31.12.1992 5869 dnů v I.A kategorii, když výkon byl prokázán na základě jednání komise pamětníků;
- evidenční listy o době zaměstnání z let 1976 až 1995, ve kterých je uvedeno, že žalobce v roce 1976 až 1978 pracoval jako kontrolní dělník 14 05-62 a v letech 1979 až 1992 je veden jako kontrolor dle rezortního seznamu 67 26 01 II; vše je podepsáno žalobcem.

[9] Žalobce navrhl výslech svědků, jeho bývalých kolegů, kteří mají přiznán starobní důchod v I. prac. kategorii. Jednalo se o F. Z., R. V., K. Č. a P. D. K jednání soudu se dostavil toliko svědek K. Č. který uvedl, že on v Hutních montážích pracoval od r. 1970 nebo 1971 a již si nepamatuje, do kterého roku tam pracoval. Práci vykonávali po celé republice a vždy to souviselo s hutěmi, např. ve Vítkovicích, Kladně, Košicích, Podbrezové, ale pracovali i v elektrárnách např. Tušimice, Prunéřov, Dětmárovice, Chvaletice, Počerady, vždy to souviselo s opravou pecí a elektrárenských kotlů. S žalobcem se potkával podle toho, na jaká pracoviště a do jaké skupiny byli zařazeni, bylo to střídavě. On vykonával práce svářečské, zámečnické a žalobce dělal práce stejné.

[10] Dožádaným Okresním soudem v Lounech byl slyšen svědek R. V., který vypověděl, že byl spolupracovníkem žalobce v Hutních montážích, kde on pracoval od roku 1969 a žalobce nastoupil zhruba v r. 1975 nebo 1976. Přesně to neví, protože u podniku pracovalo obrovské množství lidí. On pracoval jako zámečnický a žalobce nastoupil také jako zámečnický. Prováděli montážní práce po celé republice a s žalobcem se střídavě potkávali na montážích, někdy s ním pracoval půl roku, např. v Košicích a následně na jiné montáži zase potkal jiné lidi. Má za to, že žalobce tam pracoval zhruba do roku 1998 až 2000, s odstupem času si to již nepamatuje. On tam jako zámečnický pracoval do roku 2004. S žalobcem nepracoval nepřetržitě, neboť pracovali

na různých akcích, např. se neviděli pracovně dva roky. Jednotlivá pracoviště nelze specifikovat, protože jich bylo obrovské množství, např. Vítkovické železárny, Vysoká Pec, Nová Huť, přičemž někdy pracovali třeba jenom týden a potom jinde jeden rok. On sám určitě pracoval ve Vítkovicích, Třinci, Košicích, Prunéřově a je pravděpodobné, že i pan F. na nich pracoval. Dále uvedl, že před několika lety měl menší mozkovou příhodu a paměť mu již méně slouží. Pokud se týká náplně práce, ta spočívala v práci zámečníka, broušení, pálení, svařování, prostě vše, co bylo potřeba na generálních opravách zařízení elektráren a vysokých pecí.

[11] Pokud se týká dalších svědků F. Z. a P. D., ti se z jednání soudu z důvodu zdravotního stavu omluvili. Svědek D. soudu oznámil, že s žalobcem nikdy přímo nepracoval, vnímal ho přibližně od roku 1987 jen jako pracovníka OTK Hutních montáží, kde byli každý na jiném oddělení s rozšířenou profesí, osobně se setkávali minimálně na pracovišti. Žalobce netrval na výsleších těchto dvou svědků.

[12] Ze spisu zdejšího soudu sp. zn. 21 Cad 151/2008, která se týkala téhož problému jiného bývalého pracovníka Hutních montáží, P.D. (navrhovaného svědka, viz. odstavec [11] tohoto rozsudku), byla čtena výpověď svědka A.T., který pracoval u Hutních montáží, a.s. jako vedoucí personálních služeb. Ten uvedl, že v r. 1988 vstoupil v účinnost Výnos č. 033/620/88 ze dne 14.9.1988, který umožňoval zařazení pracovníků, kteří pracovali na vysokých pecích do I. pracovní kategorie, konkrétně na pecích ve Vítkovicích, Třineckých železárnách, Východoslovenských železárnách v Košicích a dalších hutních organizací. Výnos se týkal profese údržbáře, provozního elektrikáře a provozního zámečníka s výkonem práce na pracovištích vysokých pecí, kde více než polovina pracovníků je zařazena do I. pracovní kategorie. Podle tohoto výnosu bylo možno postupovat v jednotlivých případech poté, kdy Federální ministerstvo dne 9.6.1989 pod č. 033/639/89 vydalo výklad pojmů. Z tohoto důvodu se u některých pracovníků vyhotovily nové evidenční listy důchodového pojištění, u některých se provedly opravy na I. pracovní kategorii a pracovníci, kteří v letech 1990-1993 stále pracovali u Hutních montáží, byli vyzváni k předložení čestných prohlášení o svém pracovním zařazení. V souvislosti s touto změnou předpisů ale v evidenčních listech nebyly provedeny změny. V souvislosti s podáním žádosti o starobní důchod tak byla pak vyhotovena „Příloha k žádosti o důchod“, kdy bylo vycházeno z podkladů, které organizace měla, z čestného prohlášení a z osobního spisu. Teprve dodatečně, po jednání s OSSZ Ostrava, byla ředitelem organizace ustanovena komise pamětníků. Svědek předložil kopie potvrzení Nové Hutě v Ostravě, Poldi Kladno, Třineckých železáren a Východoslovenských železáren v Košicích o tom, že více než polovina jejich provozních zaměstnanců je zařazena v I. pracovní kategorii. Dále uvedl, že při povodních v r. 1997 byl zničen archív Hutních montáží, a.s., který obsahoval personální údaje a podklady o zaměstnancích, což bylo nepříznivé zejména proto, že pracovníci Hutních montáží pracovali na různých pracovištích různých hutních podniků.

[13] Dle resortního seznamu Ministerstva paliv a energetiky z roku 1978, že zaměstnání v energetice provozního zámečníka č. 22-0-55 je zařazeno do II. pracovní kategorie.

[14] Podle výnosu Federálního ministerstva hutnictví, strojírenství a elektrotechniky č. 2/1988, č. 033/620/88, ze dne 14.9.1988, kterým se mění a doplňuje výnos č. 2/1978,

kterým se vydává resortní seznam zaměstnání zařazených pro účely důchodového zabezpečení do I. a II. pracovní kategorie (dále jen „výnos č. 2/1988“), se do I. pracovní kategorie s nárokem na důchod v 55 letech zařazují pod bodem 1. písm. b) č. 25 též ostatní pracovní činnosti. Pod pořadovým číslem 250802/1 byla zařazena činnost provozního zámečníka 22 0-55 s nárokem v 55. letech věku, při popisu práce: údržba a opravářské práce vykonávané na pracovištích, kde více než polovina pracovníků je zařazena do I. pracovní kategorie s nárokem na odchod do důchodu v 55 letech.

[15] Podle § 74 zákona o důchodovém pojištění *nároky na snížení věkové hranice pro vznik nároku na starobní důchod podle předpisů platných před 1. lednem 1996 po odpracování stanovené doby zaměstnání v I. pracovní kategorii nebo v I. (II.) kategorii funkcí zůstávají zachovány do 31. prosince 2018. Snížená věková hranice pro vznik nároku na starobní důchod se přitom považuje pro účely tohoto zákona za důchodový věk.*

[16] Podle § 18 odst. 4 zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění účinném do 31.5.1992 (dále jen „zákon č. 100/1988 Sb.“), *při změně zařazení zaměstnání do pracovní kategorie započítává se doba zaměstnání podle nového zařazení pracujícimu od počátku prokazaného výkonu zaměstnání, jestliže je to pro něj výhodnější, jinak ode dne účinnosti příslušného výnosu, jímž byla tato změna provedena. Ustanovení předchozí věty platí jen tehdy, jestliže den, od kterého se přiznává důchod, spadá do období ode dne účinnosti tohoto výnosu. Sníží-li se v důsledku změny v zařazení zaměstnání do pracovní kategorie též věková hranice pro odchod do důchodu a občan této hranice již dosáhl, považuje se za den vzniku nároku na důchod nejdříve den účinnosti příslušného výnosu, jímž byla tato změna provedena.*

[17] Podle § 21 odst. 1 písm. c) zákona č. 100/1988 Sb., ve znění účinném do 31.12.1995, *má občan nárok na starobní důchod, jestliže byl zaměstnán nejméně 25 roků a dosáhl věku aspoň 55 let, byl-li zaměstnán nejméně 20 roků v zaměstnání uvedeném v § 14 odst. 2 písm. b) až h).*

[18] Podle § 14 odst. 2 písm. f) téhož zákona *do I. pracovní kategorie jsou zařazena zaměstnání, v nichž se vykonávají soustavně a v průběhu kalendářního měsíce převážně práce rizikové, při kterých dochází k častým a trvalým poruchám zdraví pracujících působením škodlivých fyzikálních a chemických vlivů, a to zaměstnání, v nichž se vykonávají zvláště těžké a zdraví škodlivé práce v hutích nebo těžkých chemických provozech. Podle § 17 téhož zákona, ve znění účinném do 31.5.1992, ústřední orgány státní správy republik, v jejichž oborech působnosti se vykonávají práce, které odůvodňují, aby zaměstnání byla zařazena do I. nebo II. pracovní kategorie, vydávají v dohodě s federálním ministerstvem práce a sociálních věcí a příslušným ministerstvem práce a sociálních věcí republiky svými výnosy resortní seznamy zaměstnání zařazených do I. a II. pracovní kategorie. Za ostatní ústřední orgány a organizace republik, v jejichž oborech působnosti se vykonávají práce, které odůvodňují, aby zaměstnání byla zařazena do I. nebo II. pracovní kategorie, vydává tyto seznamy svým výnosem příslušné ministerstvo práce a sociálních věcí republiky v dohodě s federálním ministerstvem práce a sociálních věcí. Zvláštní zákony stanoví, která zaměstnání vykonávaná v oborech působnosti ústředních orgánů státní správy,*

a ostatních ústředních orgánů a organizací federace se zařazují do I. nebo II. pracovní kategorie.

[19] Podle § 147 odst. 1 písm. d) věty první vyhlášky č. 149/1988 Sb., ve znění účinném do 31.12.1993, *evidence, kterou organizace vede o občanech pro účely sociálního zabezpečení, musí obsahovat označení druhu činnosti a doby jejího trvání, přičemž u občanů, kteří vykonávají zaměstnání zařazená do I. nebo II. pracovní kategorie, se zapisují údaje o době a trvání práce (údajem počtu dnů za kalendářní dobu skutečné práce) a druh činnosti se označí podle názvosloví a podle pořadových čísel uvedených v resortních seznamech.*

[20] *Podle ust. § 174 odst. 1 písm. c) zákona č. 100/1988 Sb., ve znění ke dni 31.12.1994 platí, že občan, který vykonával před 1.1.1993 zaměstnání I. pracovní kategorie, popř. službu I. nebo II. kategorie funkcí, má po 31. prosinci 1992 nárok na starobní důchod též, jestliže byl zaměstnán nejméně 25 roků a dosáhl věku alespoň 58 let, byl-li zaměstnán nejméně 16 roků v zaměstnání uvedeném v § 14 odst. 2 písm. b) až h) cit. zákona, tj. v I.A pracovní kategorii.*

[21] Žalobce, narozen 6.8.1953, požadoval přiznání starobního důchodu od 6.8.2011, dosažením 58 let věku, tedy před dosažením (řádného) důchodového věku, který v jeho případě činí dosažením 63. roku věku, tj. 6.8.2016. Žalobce svůj nárok na starobní důchod dovozoval z přechodného ustanovení § 74 zákona o důchodovém pojištění, které zaručuje zachování dřívější právní úpravou zakotvené snížení věkové hranice pro vznik nároku na starobní důchod ve vazbě na dříve odpracované doby ve zvýhodněné pracovní kategorii. Toto ustanovení ponechává po dobu dalších 23 let (od 1.1.1996 do 31.12.2018) občanům, kteří vykonávali stanovenou dobu zaměstnání zařazeného do roku 1992 v preferované pracovní kategorii, možnost získání nároku na starobní důchod již při dosažení podle tehdejších předpisů stanoveného nižšího důchodového věku. Ustanovením § 74 zákona o důchodovém pojištění dochází k převzetí garance, k níž se stát zavázal v souvislosti se zrušením preferovaných pracovních kategorií zákonem č. 235/1992 Sb., o zrušení pracovních kategorií a o některých dalších změnách v sociálním zabezpečení, který nabyl účinnosti dne 1.6.1992 (dále jen „zákon č. 235/1992 Sb.“).

[22] Předpisy platné před 1.1.1996, resp. před zrušením pracovních kategorií k 1.6.1992 (zejména zákon č. 100/1988 Sb. a dříve zákon č. 121/1975 Sb., o sociálním zabezpečení, v účinnosti od 1.1.1976, a prováděcí podzákoné právní předpisy), stanovily ovšem toliko rámcový, typizovaný seznam prací zařazených do preferovaných pracovních kategorií. Současně proto zmocňovaly vládu republiky, jakož i ústřední orgány státní správy, v jejichž oborech působnosti se vykonávaly takové práce, k zařazování zaměstnání pro účely důchodového zabezpečení do preferovaných pracovních kategorií, tedy ke stanovení, které druhy prací odůvodňují, aby bylo příslušné zaměstnání zařazeno do I. či II. pracovní kategorie, popřípadě do I. A či I. AA pracovní kategorie. Tato konkretizace byla prováděna resortními seznamy, které na bázi taxativního výčtu zařazovaly jednotlivá konkrétní zaměstnání do I. či II. pracovní kategorie.

[23] Žalobce pracoval u Hutních montáží od 6.12.1976 do 31.12.1992, od 1.5.1989 v Centroltestu s.r.o. Žalobci byl přiznán invalidní důchod (částečný) od 15.5.2008, přičemž při výpočtu tohoto důchodu žalovaná vycházela z podkladů, že žalobce vykonával činnost v I. pracovní kategorii od 6.12.1976 do 31.12.1992. Při podání žádosti o starobní důchod však žalovaná již žalobci neuznala uvedenou dobu činnosti v I. pracovní kategorii a prováděla v tomto směru nové šetření. Žalobce byl předvolán k jednání na OSSZ Ostrava dne 12.5.2011 za účelem šetření zaměstnání zařazeného do I. pracovní kategorie s ohledem na rozpory mezi přílohou č. 126 prokazující dobu zaměstnání v I. prac. kategorii v době od 6.12.1976 do 31.12.1992, když na rozdíl od toho na založených evidenčních listech pro uvedené období je vykazována činnost kontrolora ve II. pracovní kategorii. Žalobce uvedl, že pracoval jako zámečník, pracoval v ocelárnách, železárnách, elektrárnách, na mostních konstrukcích, konkrétně např. Košice, VŽKG, Nová huť Ostrava, Prunéřov, Tušimice, Tisová a Ružomberok. O změnu zařazení v pracovní kategorii se obrátil na svého zaměstnavatele na základě informací od svých bývalých kolegů, kterým změna byla provedena.

[24] Okresní správa sociálního zabezpečení Ostrava se v souvislosti na rozpory obrátila znovu na Hutní montáže, a.s. dne 18.5.2011 k prověření sporných údajů o zařazení do I. pracovní kategorie. Výstup Komise pamětníků Hutních montáží ze dne 27.9.2011 v případě žalobce byl takový, že tento se k jednání komise nedostavil, k dispozici komise měla žádost OSSZ Ostrava, kopii evidenčních listů 1976-1995, protokol o jednání na OSSZ 12.5.2011 a výpis pracovišť ze mzdových listů. Závěr komise: vzhledem k tomu, že kromě kopie evidenčních listů mají Hutní montáže k dispozici výpis pracovišť ze mzdových listů pouze do roku 1979 a pan F. na výzvu k součinnosti ani na urgenci nepřistoupil, a na jednání Komise pamětníků se nedostavil, přestože byl pozván. Komise pamětníků trvá na uvedených kategoriích v evidenčních listech a dále se tímto případem nebude zabývat.

[25] Soud po provedeném dokazování vzal za prokázané, že žalobce pracoval u podniku Hutní montáže v období od 6.12.1976 do 31.12.1992 a vykonával činnost provozního zámečníka. Spornou je však otázka, zda uvedená činnost byla po celou dobu vykonávána v I. pracovní kategorii. Žalobce toto tvrdil s odkazem na závěr komise pamětníků v r. 2003 (15.6.2003) a na skutečnost, že jeho bývalí kolegové tuto činnost mají pro nárok na starobní důchod zhodnocenou v I. pracovní kategorii. Dle výpovědi svědka A. T., který je zaznamenán v soudním spise 21 Cad 151/2006, a který činnost přearazování z II. pracovní kategorie do II. pracovní kategorie v Hutních montážích zajišťoval z pozice vedoucího personálních služeb, k tomu došlo proto, že Výnosem Federálního ministerstva hutnictví a strojírenství ze dne 14.9.1988 č.j. 033/620/88 umožnil přearazení zaměstnanců hutních podniků do I. pracovní kategorie a dle výkladu pojmů vztahujícího se k tomuto výnosu byly stanoveny pracoviště pro uplatnění I. kategorie. Proto Hutní montáže vyzvaly hutní podniky, u kterých Hutní montáže pracovaly, konkrétně šlo o Novou Huť, Vítkovice, Třinecké železárny, Východoslovenské železárny v Košicích, aby se k zařazení svých zaměstnanců do uvedené kategorie vyjádřily a tyto hutní organizace potvrdily, že ve smyslu výnosu a výkladu své pracovníky zařadily do I. pracovní kategorie. Na základě toho pak i Hutní montáže zařadily své pracovníky, kteří vykonávali práce u těchto podniků u vysokých pecí, do I. pracovní kategorie. Vzhledem k uvedenému soud nespochybnil, že výkon činnosti

provozního zámečníka označen číslem 22 0-55, byla-li vykonávána v hutním podniku, náleží do I. pracovní kategorie. Žalobce však nevykonával činnost jenom v hutních podnicích, pracoval i v elektrárnách, tedy na pracovištích mimo hutní podniky; bezesporu alespoň v období prosinec 1976, v roce 1977, 1978, leden 1979, březen až červen 1979 (viz. odstavec [8] tohoto rozsudku). Aby žalobci vznikl nárok v 58 letech, musí mít odpracováno v I. pracovní kategorii alespoň 16 roků (viz. odstavec [20] tohoto rozsudku). Žalobce pracoval v Hutních montážích od 6.12.1976, tedy do 31.12.1992, kdy rozlišování zaměstnání na pracovní kategorie bylo ukončeno zákonem č. 235/1992 Sb., 16 let a 25 dnů. Jinými slovy, žalobce, aby získal alespoň 16 let v I. pracovní kategorii, musela by mu být celá doba činnosti v Hutních montážích do 31.12.1992 započtena v I. pracovní kategorii, tj. musel by celou dobu pracovat v hutních podnicích. Žalobce však minimálně v hutních podnicích nepracoval, tak jak již v tomto odstavci uvedeno, v období prosinec 1976 a dále v letech 1977, 1978 a v období leden 1979, březen až červen 1979, což je 908 dní (cca dva a půl roku). Doba zaměstnání v nehutních organizacích, tj. elektrárnách, není zařazena do I.A pracovní kategorie.

[26] Vzhledem k tomu, že žalobce neodpracoval 16 let, coby provozní zámečník na pracovištích v hutních podnicích, nelze přisvědčit žalobci, že mu vznikl nárok na starobní důchod dosažením 58 let věku.

[27] Po posouzení věci a zhodnocení výše uvedeného dospěl krajský soud k závěru, že podané žalobě nelze vyhovět. Hodnocení provedených důkazů žalovanou má oporu v provedených důkazech, které byly žalovanou správně hodnoceny jednotlivě i v jejich souhrnu.

[28] Žádnému z účastníků nepřiznal soud právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobce nebyl úspěšný a žalovaná nemá právo na náhradu nákladů ze zákona (§ 60 odst. 1, 2 s.ř.s. a § 118d odst. 1 zákona č. 582/91 Sb., v platném znění).

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Ostravě dne 28. ledna 2015

JUDr. Jana Záviská
samosoudkyně